

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
náměstí Hrdinů 1634/3
Praha 4
140 21

Č. j. MV-89007-2/ODK-2014

Praha 8. července 2014

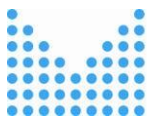
Poskytnutí informací na základě žádosti o informace ze dne 22. června 2014

Ministerstvo vnitra obdrželo dne 24. června 2014 Vaši žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“, nebo „informační zákon“) vztahující se k problematice „Etického kodexu úředníků a zaměstnanců veřejné správy“.

Ministerstvo vnitra předně upozorňuje, že ustanovení § 2 odst. 4 InfZ stanoví, že povinnost poskytovat informace nedopadá na dotazy na názoru, dotazy na budoucí rozhodnutí a na vytváření nových informací. Předmětem Vámi podané žádosti jsou dotazy k dopadům Etického kodexu úředníků a zaměstnanců veřejné správy“ na aplikační praxi úředníků krajských úřadů. Ve své podstatě se tedy dotazujete na právní názor spočívající ve výkladu závaznosti kodexu v rámci veřejné správy. Na poskytnutí požadovaných informací se dle názoru Ministerstva vnitra informační povinnost nevztahuje (srov. např. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. srpna 2005, č. j. 10 Ca 174/2005-20). Přes výše uvedené Vám Ministerstvo vnitra níže poskytuje své stanovisko k jednotlivým dotazům obsaženým ve Vaší žádosti.

1) Jakou právní sílu má „Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy“ (Kodex MVČR) vydaný Ministerstvem vnitra ČR vůči úředníkům a zaměstnancům krajských úřadů? Je pouze doporučující, či závazný?

Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy (dále jen „Kodex“) byl schválen usnesením vlády ze dne 9. května 2012, č. 331, kterým bylo zároveň zrušeno usnesení vlády ze dne 21. března 2001 č. 270, ke Kodexu etiky zaměstnanců ve veřejné správě. Ministr vnitra byl na základě usnesení ze dne 9. května 2012, č. 331 pověřen ke zveřejnění Kodexu způsobem umožňujícím dálkový přístup a k zajištění zveřejnění usnesení včetně přílohy ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí (pozn.: na základě tohoto zřejmě používáte zkratku „Kodex MVČR“, byť materiálně vzato se jedná o etický kodex, který schválila vláda;

Ministerstvo vnitra má vlastní etický kodex vydaný pokynem ministra vnitra ze dne 16. listopadu 2010, který je nazvaný „Etický kodex zaměstnance Ministerstva vnitra“). Předmětné usnesení vlády v čl. IV. doporučilo hejtmanům, primátorům a starostům využít Kodex ke zpracování vlastních etických kodexů a vydat tyto vnitřním předpisem. Kodex explicitně vykládá oblast zákonnosti, rozhodování, profesionality, nestrannosti, rychlosti a efektivity, střetu zájmů, korupce, nakládání se svěřenými prostředky, mlčenlivosti, informování veřejnosti, veřejné činnosti a reprezentace. Vymezuje žádoucí standardy chování zaměstnance ve vztahu k veřejnosti i k jiným zaměstnancům a prostřednictvím jejich definice je chce dále podporovat a rozvíjet. Dále Kodex stanovuje rovnováhu mezi obecnou rovinou standardu chování a jednáním v konkrétní situaci, jíž bude úředník a zaměstnanec vystaven. Cílem Kodexu je vymezit jasná pravidla, aby bylo všem úředníkům a zaměstnancům veřejné správy zřejmé, v jakých případech by se mohli dostat do střetu soukromého zájmu se zájmem občanů a jak se v takové situaci zachovat. Jedná se o dokument garantující kvalitu služeb poskytovaných úředníky a zaměstnanci veřejné správy a o materiál, který směřuje k minimalizaci a prevenci korupce v ní.

Kodex není právní normou, nelze tak v jeho případě hovořit o závaznosti v právním slova smyslu, neboť Kodex ze své podstaty akcentuje zásady, kterými by se zaměstnanci veřejné správy měli řídit při své činnosti. Řada ustanovení kodexu je pak obsažena v právních předpisech, které již pro zaměstnance veřejné správy závazné pochopitelně jsou. Zajištění dodržování opatření stanovených Kodexem a jeho vymahatelnost včetně postižitelnosti je zpravidla součástí pracovních řádů jednotlivých úřadů. Kodex představuje nezbytné minimum v oblasti etiky z hlediska protikorupčních opatření, jehož doplnění či rozšíření je plně v kompetenci jednotlivých úřadů.

2) Je-li Kodex MVČR doporučující, co z toho vyplývá pro zaměstnance krajských úřadů? Musí se jím řídit, či nemusí? Může být zaměstnanec krajského úřadu postižen při porušení Kodexu MVČR? Dle jaké právní normy (zákona, předpisu, direktivy), by měl být zaměstnanec za toto jednání postižen?

V návaznosti na odpověď k bodu 1) lze jen doplnit, že ustanovení Kodexu mají často svůj přesah (byť někdy v užší míře) do konkrétní právní normy, jejíž dodržování je vynutitelné. Sám článek 13 Kodexu pak stanoví: „Kodex navazuje na základní práva a povinnosti zaměstnanců uvedené v zákoníku práce a pracovním řádu. Zásadní porušování bude posuzováno jako porušení zákoníku práce, resp. pracovního řádu se všemi z toho vyplývajícími důsledky.“

3) Je-li Kodex závazný pro zaměstnance krajských úřadů, jak je postihováno opakované porušení Kodexu? Dle jaké právní normy (zákona, předpisu, direktivy), by měl být zaměstnanec za toto jednání postižen?

Lze plně odkázat na odpovědi u bodů 1) a 2).

4) Je právně vymahatelné dodržování Kodexu MVČR

Lze plně odkázat na odpovědi u bodů 1) a 2).

5) *Jaký vztah je mezi Kodexem MVČR a kodexy, které si jednotlivé krajské úřady stanovují pro své zaměstnance? Je Kodex MVČR nadřazen těmto kodexům jednotlivých krajských úřadů, či kodexy krajských úřadů jsou nadřazené Kodexu MVČR, popř. jsou kodexy krajských úřadů doplňující k Kodexu MVČR?*

Kodex je pro územní samosprávné celky koncipován jako určitý vzor, který je možno využít ze strany krajů či obcí pro tvorbu vlastních etických kodexů. U etických kodexů není možno hovořit o vztahu nadřazenosti, neboť jak uvedeno výše, na kodexy nelze hledět optikou právních předpisů a vztahů mezi nimi (např. z hlediska právní síly apod.).

6) *Neobsahuje-li kodex krajského úřadu výslovně ustanovení, které je uvedené v preambuli Kodexu MVČR, či jiné ustanovení Kodexu MVČR, jsou či nejsou přesto tato neuvedená ustanovení pro zaměstnance krajského úřadu závazná.*

Kodex představuje jakýsi vzorový dokument. Členové vlády a vedoucí ostatních ústředních správních úřadů a jiných správních úřadů měli za povinnost využít Kodex pro vytvoření vlastního etického kodexu a tento vydat vnitřním předpisem. Hejtmanům, primátorům a starostům toto bylo doporučeno. Jak bylo uvedeno výše, na vlastnosti Kodexu nelze pohlížet optikou právních předpisů. Nelze tak hovořit o závaznosti v právním slova smyslu. Kodex stanovuje obecné standardy, které by měla veřejná moc a její zaměstnanci dosahovat při své činnosti, což by měly být principy obecně platné. Z hlediska závaznosti lze však akcentovat porušení těchto standardů jen v případě, že mají svůj odraz v právní normě, neboť jen z jejich nedodržení lze vyvozovat případné právní následky.

Ing. Marie Kostruhová
ředitelka odboru

Vyřizuje: Mgr. et Mgr. Tomáš Jirovec
tel. č.: 974 816 477
e-mail: tomas.jirovec@mvcz.cz